

การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในกรุงเทพมหานคร

นางสาวศิวารณ์ รัตนพันธุ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-597-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

II 168.4514X

A STUDY FOR DEVELOPMENT AND CONSERVATION
GUIDELINES OF TEMPLES IN BANGKOK

MISS. SIWAPORN RATTANAPUNT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING
DEPARTMENT OF URBAN AND REGIONAL PLANNING

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1995

ISBN 974-631-581-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดใน

กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวศิวาภรณ์ รัตนพันธ์

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ชวัลสรวง อติโพธิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุญชรธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ วิเชียรน้อย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ชวัลสรวง อติโพธิ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ชาดานิติ)

.....กรรมการ

(นาย ปิยะบุตร สีลาองค์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิวาภรณ์ รัตนพันธุ์ : การศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในกรุงเทพมหานคร
(A STUDY FOR DEVELOPMENT AND CONSERVATION GUIDELINES OF TEMPLES IN BANGKOK)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ขวัญสรวง อติโพธิ, 249 หน้า. ISBN. 974-631-597-8

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนและเมือง สภาพโดยทั่วไปของวัดในกรุงเทพฯ สภาพปัญหาและบทบาทของวัดในปัจจุบัน เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มพื้นที่ศึกษาและกำหนดวัดกรณีศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ วัดในเขตเมืองเก่า (วัดอรุณราชวราราม) วัดในเขตพาณิชย์กรรม (วัดสุทัศน์เทพวราราม) วัดในเขตธุรกิจ (วัดปทุมวนาราม) วัดในเขตศูนย์กลางขนาดย่อม (วัดลาดพร้าว) วัดในเขตพักอาศัยชานเมือง (วัดคูบัว) โดยแบ่งตามลักษณะเด่นเชิงกิจกรรมของพื้นที่เมืองในกรุงเทพมหานคร

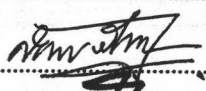
จากการศึกษาพบว่า วัดในกรุงเทพมหานครประสบปัญหาการถูกทำลายสภาพภูมิทัศน์ อันเนื่องมาจากกิจกรรมการใช้ที่ดินในบริเวณวัดที่มีลักษณะไม่เหมาะสม ทำให้ขาดความสงบและขัดต่อบทบาทในการเป็นศาสนสถาน การเพิ่มบทบาทของวัดในด้านการท่องเที่ยวที่ขาดการวางแผนอย่างระมัดระวัง เป็นส่วนทำลายเอกลักษณ์ของวัด สภาพความเสื่อมโทรมของศิลปโบราณสถาน ซึ่งขาดการบำรุงอย่างถูกต้อง และผลกระทบจากสภาพเป็นพิษของสิ่งแวดล้อมเมือง รวมไปถึงสภาพความแออัดทรุดโทรมของชุมชนแวดล้อมวัดมีส่วนทำให้วัดขาดความงาม บทบาทของวัดที่เคยมีต่อชุมชนในลักษณะสร้างสรรค์มีความสำคัญลดน้อยลง โดยมีสถาบันอื่นมารับหน้าที่แทน เช่น โรงเรียน สถานสังคมสงเคราะห์ และบทบาทที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน คือ การใช้วัดเป็นสถานที่จอดรถและการให้บริการทางด้านการฌาปนกิจ จึงกล่าวได้ว่าวัดมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและทำให้เกิดความพลุกพล่านสับสนภายในบริเวณวัด นอกจากนี้ความประพฤติอันไม่เหมาะสมของสงฆ์มีส่วนทำลายภาพพจน์ที่ดีของวัดที่มีต่อประชาชน

การศึกษานี้จึงเป็นการศึกษาถึงปัญหาของวัดและชุมชน และได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยจัดระดับปัญหาเป็น 2 ระดับคือ ปัญหาในระดับวัด และปัญหาระดับชุมชน เสนอให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยเน้นการอนุรักษ์สภาพโบราณสถานสำคัญ และเสนอให้มีกิจกรรมเพิ่มเติมทางศิลปวัฒนธรรมรวมถึงการพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัดและชุมชน นอกจากนี้ยังเสนอแนะแนวทางให้ภาครัฐเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์มรดกของชาติ และเข้ามามีส่วนช่วยสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง

สาขาวิชา การวางผังเมือง

ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C335485 : MAJOR URBAN PLANNING

KEY WORD: DEVELOPMENT / CONSERVATION / TEMPLES / BANGKOK

SIWAPORN RATTANAPUNT : A STUDY FOR DEVELOPMENT AND CONSERVATION
GUIDELINES OF TEMPLES IN BANGKOK : THESIS ADVISOR :
MR. KWANSUANG ATIBODHI, 249 pp. ISBN 974-631-597-8

This thesis aims at studying the relationship between temples and communities, including city., the general conditions of temples in Bangkok and their problems and their roles nowadays and aims at development conservation guidelines of temples in Bangkok. We divide the case study of temples into 5 groups according to the distinguished characteristics of activities of city area in Bangkok : Temple in the old city area (Wat Arunrajawararam), Temples in the commercial area (Wat Suthatthepwararam), Temples in the business area (Wat Patumvanaram), Temples in the medium center (Wat Ladprao) and Temples in the suburb Residential area (Wat Kubon).

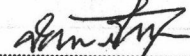
According to the study, it is found that temples in Bangkok face the problems of destroying landscape due to the inappropriate land using in temples boundary, this makes the lack of peacefulness and oppose the role of being temples. The increasing roles of temples in tourism business without carefully planing is a part in demolishing distinguished characteristics of temples. The declining conditions of ancient remains which lack the correct fastorage and the effect from the pollution of town's surrounding including the density of communities surrounding temples take parts in destroying the beauty of the temples. The creative role of temples towards communities is gradually diminished by other institutions such as schools, social welfare organization and nowadays temples have roles as parking lots and cremation service. Therefore, temples possess more business activities causing chaos within temples area. The inappropriate behavior of monks also break the good image of temple in people's view.

As a result, this thesis is the study of problems of temples and communities and provides the suggestions in solving problems arranged into 2 levels : the temple level and communities level It suggests an improvement of physical surrounding focusing on conserving the conditions of crucial ancient remains and an addition of art and cultures activities including the development of communities'activities to support the relationship between temples and communities. Besides, it suggests ways to perceive the importance of conserving national heritage to the government sector and stimulates the government sector to take really part in supporting them.

ภาควิชา..... การวางแผนภาคและเมือง

สาขาวิชา..... การวางผังเมือง

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ขวัญสรวง อติโรพิ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นที่
ปริกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ผู้ช่วย-
ศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ
ที่ได้ให้คำแนะนำและกำลังใจแก่ผู้เขียน

การศึกษาและจัดเก็บข้อมูลได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากส่วนราชการและบุคคลดังต่อไปนี้
คือ กองผังเมือง สำนักงานโยธาและแผน กรุงเทพมหานคร กรมแผนที่ทหาร กรมการ
ศาสนา เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ท่านเจ้าอาวาสวัดอรุณราช
วราราม ท่านเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์เทพวราราม ท่านเจ้าอาวาสวัดบhumวราราม ท่านเจ้าอาวาส
วัดลาดพร้าว เลขาธิการเจ้าอาวาสวัดคูบอน ผู้นำชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา ผู้เขียนจึงขอขอบ
พระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน ๆ ผังเมืองรุ่นที่ 15 ทุกท่าน โดยเฉพาะ : คุณประภาวดี
เผ่าทองจีน คุณสมิตรา พูลทอง นอกจากนั้นยังต้องขอขอบคุณ คุณจารุวัชร วงศ์คำจันทร์
คุณ NAJIB HAMID คุณฐาปนันท์ และคุณศิริวรรณ นิพนธ์กุล คุณพิมพ์พิษา นุชภักดี น้องเบิร์ด
และน้องเจี๊ยบ ซึ่งสนับสนุนด้วยกำลังใจ ใจและความคิดด้วยดีเสมอมา รวมทั้งนางสาว
แสงจันทร์ คะลีล้วน ผู้พิมพ์ต้นฉบับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย และความห่วงใยของคุณพ่อคุณแม่
ผู้ซึ่งให้และสนับสนุนทุกสิ่งทุกอย่างยังนับเป็นกำลังใจที่สำคัญต่อผู้เขียนในช่วงการเรียบเรียงวิทยา
นิพนธ์

ด้วยความกรุณา ความร่วมมือ และกำลังใจจากท่านเหล่านี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึง
สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

ศิวาภรณ์ รัตนพันธุ์

มีนาคม 2538

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนที่.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา.....	3
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	3
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
ประวัติความเป็นมาของการอนุรักษ์.....	7
1. คำนียามของการอนุรักษ์.....	9
2. มนุษย์กับสภาพแวดล้อม.....	13
3. ลักษณะเฉพาะของเมือง.....	13
4. ลักษณะของสถาปัตยกรรม.....	17
การอนุรักษ์ในต่างประเทศ.....	24
1. การอนุรักษ์ในประเทศฝรั่งเศส.....	25
2. การอนุรักษ์ในประเทศอิตาลี.....	28

	หน้า
3. การอนุรักษ์ในประเทศอเมริกา.....	31
4. การอนุรักษ์ในประเทศเยอรมันนี.....	33
การอนุรักษ์ในประเทศ.....	35
1. โครงการกรุงรัตนโกสินทร์.....	36
2. นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	41
สรุปปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ของไทย.....	51
การอนุรักษ์และการพัฒนาเมือง.....	52
การพัฒนาและอนุรักษ์วัดในปัจจุบัน.....	55
บทที่ 3 ลักษณะทั่วไปของวัดและเมืองกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน.....	58
ลักษณะทั่วไปของวัดและเมืองกรุงเทพมหานคร.....	58
1. จำนวนและการกระจายตัวของวัดในกรุงเทพมหานคร.....	63
2. ขนาดพื้นที่ของวัดในกรุงเทพมหานคร.....	66
3. การรื้อที่ดินของวัดในปัจจุบัน.....	75
สภาพแวดล้อมวัดในปัจจุบัน.....	85
บทที่ 4 การศึกษาบทบาทของวัดต่อชุมชนและเมืองกรุงเทพมหานครจากตัวอย่าง.....	90
การกำหนดเขตพื้นที่ศึกษา.....	90
1. วัดตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา.....	94
2. ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	94
1) เขตเมืองเก่า (วัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่).....	94
2) เขตพาณิชย์กรรม (วัดสุทัศน์เทพวราราม เขตพระนคร).....	100
3) เขตธุรกิจ (วัดบhumวนาราม เขตบhumวัน).....	107
4) เขตศูนย์กลางขนาดย่อม (วัดลาดพร้าว เขตลาดพร้าว).....	114
5) เขตพักอาศัยชานเมือง (วัดคูบัวน เขตมีนบุรี).....	119

ตัวอย่างวัดในพื้นที่ศึกษา.....	126
1. ลักษณะเฉพาะของวัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่.....	126
2. ลักษณะเฉพาะของวัดสุทัศน์เทพวราราม เขตพระนคร.....	145
3. ลักษณะเฉพาะของวัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน.....	163
4. ลักษณะเฉพาะของวัดลาดพร้าว เขตลาดพร้าว.....	180
5. ลักษณะเฉพาะของวัดคูบอน เขตมีนบุรี.....	196
สรุปบทบาทและสภาพปัญหาของวัดในปัจจุบัน.....	211
บทที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัด.....	215
แนวทางการพิจารณาในการพัฒนาและอนุรักษ์จากกรณีศึกษา.....	215
สรุปและ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในกรุงเทพมหานคร.....	231
มาตรการในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ.....	234
การพัฒนาและอนุรักษ์วัดในระดับเมือง.....	237
ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป.....	245
รายการอ้างอิง.....	246
ประวัติผู้เขียน.....	249

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
ตัวอย่างวัดในพื้นที่ศึกษา.....	126
1. ลักษณะ เฉพาะของวัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่.....	126
2. ลักษณะ เฉพาะของวัดสุทัศน์เทพวราราม เขตพระนคร.....	145
3. ลักษณะ เฉพาะของวัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน.....	163
4. ลักษณะ เฉพาะของวัดลาดพร้าว เขตลาดพร้าว.....	180
5. ลักษณะ เฉพาะของวัดคูบอน เขตมีนบุรี.....	196
สรุปบทบาทและสภาพปัญหาของวัดในปัจจุบัน.....	211
บทที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัด.....	215
แนวทางการพิจารณาในการพัฒนาและอนุรักษ์จากกรณีศึกษา.....	215
สรุปและ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในกรุงเทพมหานคร.....	231
มาตรการในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ.....	234
การพัฒนาและอนุรักษ์วัดในระดับเมือง.....	237
ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป.....	245
รายการอ้างอิง.....	246
ประวัติผู้เขียน.....	249

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 แสดงจำนวนวัดแยกตามประเภทในเขตชั้นใน.....	60
ตารางที่ 3-2 แสดงจำนวนวัดแยกตามประเภทในเขตชั้นกลาง.....	61
ตารางที่ 3-3 แสดงจำนวนวัดแยกตามประเภทในเขตชั้นนอก.....	62
ตารางที่ 3-4 แสดงการกระจายตัวและขนาดพื้นที่ของวัดในกรุงเทพมหานครในเขตชั้นใน...	67
ตารางที่ 3-5 แสดงการกระจายตัวและขนาดพื้นที่ของวัดในกรุงเทพฯ ในเขตชั้นกลาง	68
ตารางที่ 3-6 แสดงการกระจายตัวและขนาดพื้นที่ของวัดในกรุงเทพฯ ในเขตชั้นนอก	68
ตารางที่ 3-7 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัดและประชากรจำแนกตามเขต (เขตชั้นใน)	70
ตารางที่ 3-8 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัดและประชากรจำแนกตามเขต (เขตชั้นกลาง)	71
ตารางที่ 3-9 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัดและประชากรจำแนกตามเขต (เขตชั้นนอก)	72
ตารางที่ 3-10 แสดงลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ	73
ตารางที่ 3-11 แสดงจำนวนวัดที่ใช้สถานที่สร้างโรงเรียน.....	74
ตารางที่ 3-12 แสดงจำนวนวัดที่มีการใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัย.....	76
ตารางที่ 3-13 แสดงจำนวนวัดที่มีห้องแถว.....	79
ตารางที่ 3-14 แสดงจำนวนวัดที่มีการใช้พื้นที่เพื่อสาธารณะประโยชน์.....	82
ตารางที่ 3-15 แสดงจำนวนวัดที่มีห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์.....	83
ตารางที่ 4-1 แสดงสภาพภายในวัดอรุณราชวราราม.....	130
ตารางที่ 4-2 แสดงสภาพแวดล้อมวัดอรุณราชวราราม.....	133
ตารางที่ 4-3 แสดงสภาพปัญหาภายในวัดอรุณราชวราราม.....	137
ตารางที่ 4-4 แสดงสภาพปัญหาแวดล้อมวัดอรุณราชวราราม.....	138
ตารางที่ 4-5 แสดงสภาพบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดอรุณราชวรารามที่มีต่อชุมชน	140
ตารางที่ 4-6 แสดงสภาพบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดอรุณราชวรารามที่มีต่อเมือง.	141
ตารางที่ 4-7 แสดงสภาพภายในวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	149
ตารางที่ 4-8 แสดงสภาพแวดล้อมวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	153
ตารางที่ 4-9 แสดงสภาพปัญหาภายในวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	156
ตารางที่ 4-10 แสดงสภาพปัญหาแวดล้อมวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	157
ตารางที่ 4-11 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดสุทัศน์ฯ ที่มีต่อชุมชน.....	158

	หน้า
ตารางที่ 4-12 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดสุทัศน์ฯ ที่มีต่อเมือง.....	159
ตารางที่ 4-13 แสดงสภาพภายในวัดบhumวาราม.....	166
ตารางที่ 4-14 แสดงสภาพแวดล้อมวัดบhumวาราม.....	169
ตารางที่ 4-15 แสดงสภาพปัญหาภายในวัดบhumวาราม.....	173
ตารางที่ 4-16 แสดงสภาพปัญหาแวดล้อมวัดบhumวาราม.....	174
ตารางที่ 4-17 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดบhumวารามที่มีต่อชุมชน.....	176
ตารางที่ 4-18 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดบhumวารามที่มีต่อเมือง.....	177
ตารางที่ 4-19 แสดงสภาพภายในวัดลาดพร้าว.....	183
ตารางที่ 4-20 แสดงสภาพแวดล้อมวัดลาดพร้าว.....	186
ตารางที่ 4-21 แสดงสภาพปัญหาภายในวัดลาดพร้าว.....	189
ตารางที่ 4-22 แสดงสภาพปัญหาแวดล้อมวัดลาดพร้าว.....	190
ตารางที่ 4-23 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดลาดพร้าวที่มีต่อชุมชน.....	191
ตารางที่ 4-24 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดลาดพร้าวที่มีต่อเมือง.....	192
ตารางที่ 4-25 แสดงสภาพภายในวัดคู้บอน.....	198
ตารางที่ 4-26 แสดงสภาพแวดล้อมวัดคู้บอน.....	201
ตารางที่ 4-27 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดคู้บอนที่มีต่อชุมชน.....	204
ตารางที่ 4-28 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดคู้บอนที่มีต่อเมือง.....	205
ตารางที่ 4-29 แสดงสภาพปัญหาแวดล้อมวัดคู้บอน.....	206
ตารางที่ 4-30 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดคู้บอนที่มีต่อ.....	207

สารบัญแผนที่

	หน้า
แผนที่ 3-1 แสดงแผนที่ความหนาแน่นและการกระจายตัวของวัดในกรุงเทพฯ.....	59
แผนที่ 4-1 แสดงเขตพื้นที่ศึกษา.....	92
แผนที่ 4-2 แสดงเขตพื้นที่ศึกษาวัดอรุณราชวราราม.....	95
แผนที่ 4-3 แสดงลักษณะชุมชนบริเวณวัดอรุณราชวราราม.....	97
แผนที่ 4-4 แสดงเส้นทางสัญจรบริเวณวัดอรุณราชวราราม.....	98
แผนที่ 4-5 แสดงเขตพื้นที่ศึกษาวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	101
แผนที่ 4-6 แสดงลักษณะชุมชนบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	104
แผนที่ 4-7 แสดงเส้นทางสัญจรบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	105
แผนที่ 4-8 แสดงเขตพื้นที่ศึกษาวัดบhumวนาราม.....	108
แผนที่ 4-9 แสดงลักษณะชุมชนบริเวณวัดบhumวนาราม.....	111
แผนที่ 4-10 แสดงเส้นทางสัญจรบริเวณวัดบhumวนาราม.....	112
แผนที่ 4-11 แสดงเขตพื้นที่ศึกษาวัดลาดพร้าว.....	115
แผนที่ 4-12 แสดงลักษณะชุมชนบริเวณวัดลาดพร้าว.....	117
แผนที่ 4-13 แสดงเส้นทางสัญจรบริเวณวัดลาดพร้าว.....	187
แผนที่ 4-14 แสดงเขตพื้นที่ศึกษาวัดคูบอน.....	120
แผนที่ 4-15 แสดงลักษณะชุมชนบริเวณวัดคูบอน.....	123
แผนที่ 4-16 แสดงเส้นทางสัญจรบริเวณวัดคูบอน.....	124
แผนที่ 5-1 แสดงปัญหาทางกายภาพและข้อเสนอแนะ (วัดอรุณราชวราราม).....	219
แผนที่ 5-2 แสดงปัญหาทางกายภาพและข้อเสนอแนะ (วัดสุทัศน์เทพวราราม).....	221
แผนที่ 5-3 แสดงปัญหาทางกายภาพและข้อเสนอแนะ (วัดบhumวนาราม).....	224
แผนที่ 5-4 แสดงปัญหาทางกายภาพและข้อเสนอแนะ (วัดลาดพร้าว).....	227
แผนที่ 5-5 แสดงปัญหาทางกายภาพและข้อเสนอแนะ (วัดคูบอน).....	230

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 3-1 แสดงประ เภทของวัดคิดเป็นร้อยละ	64
แผนภูมิที่ 3-2 แสดงความหนาแน่นของวัดในแต่ละ เขต	65
แผนภูมิที่ 4-1 แสดงการศึกษาบทบาทของวัดต่อชุมชนและสภาพปัญหาในปัจจุบัน	91
แผนภูมิที่ 4-2 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดอรุณราชวรารามที่มีต่อชุมชนและ เมือง	142
แผนภูมิที่ 4-3 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดอรุณราชวราราม	143
แผนภูมิที่ 4-4 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดสุทัศน์ เทพวรารามที่มีต่อชุมชนและ เมือง	160
แผนภูมิที่ 4-5 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดสุทัศน์ เทพวราราม	161
แผนภูมิที่ 4-6 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดบhumวนารามที่มีต่อชุมชนและ เมือง	178
แผนภูมิที่ 4-7 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดบhumวนาราม	179
แผนภูมิที่ 4-8 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดลาดพร้าวที่มีต่อชุมชนและ เมือง	193
แผนภูมิที่ 4-9 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดลาดพร้าว	194
แผนภูมิที่ 4-10 แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของวัดคูบัวที่มีต่อชุมชนและ เมือง	208
แผนภูมิที่ 4-11 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดคูบัว	209
แผนภูมิที่ 5-1 แสดงแนวทางการพิจารณาในการพัฒนาและอนุรักษ์	216
แผนภูมิที่ 5-2 แสดงประ เติ้นปัญหาในการพัฒนาและอนุรักษ์วัด	233
แผนภูมิที่ 5-3 แสดงการพัฒนาและอนุรักษ์วัดในระดับ เมือง	238

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปภาพ 4-1 แสดงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษาบริเวณวัดอรุณราชวราราม.....	96
รูปภาพ 4-2 แสดงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษาบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	102
รูปภาพ 4-3 แสดงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษาบริเวณวัดปทุมวนาราม.....	109
รูปภาพ 4-4 แสดงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษาบริเวณวัดลาดพร้าว.....	116
รูปภาพ 4-5 แสดงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษาบริเวณวัดคูบอน.....	121
รูปภาพ 4-6 แสดงสภาพภายในวัดอรุณราชวราราม.....	128
รูปภาพ 4-7 แสดงสภาพแวดล้อมวัดอรุณราชวราราม.....	131
รูปภาพ 4-8 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดอรุณราชวราราม.....	134
รูปภาพ 4-9 แสดงสภาพภายในวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	146
รูปภาพ 4-10 แสดงสภาพแวดล้อมวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	151
รูปภาพ 4-11 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดสุทัศน์เทพวราราม.....	154
รูปภาพ 4-12 แสดงสภาพภายในวัดปทุมวนาราม.....	164
รูปภาพ 4-13 แสดงสภาพแวดล้อมวัดปทุมวนาราม.....	167
รูปภาพ 4-14 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดปทุมวนาราม.....	171
รูปภาพ 4-15 แสดงสภาพภายในวัดลาดพร้าว.....	181
รูปภาพ 4-16 แสดงสภาพแวดล้อมวัดลาดพร้าว.....	185
รูปภาพ 4-17 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดลาดพร้าว.....	188
รูปภาพ 4-18 แสดงสภาพภายในวัดคูบอน.....	197
รูปภาพ 4-19 แสดงสภาพแวดล้อมวัดคูบอน.....	200
รูปภาพ 4-20 แสดงสภาพปัญหาภายในและปัญหาแวดล้อมวัดคูบอน.....	203